

N:o 4.

Af herr **L. F. Odell**, om ändring i vilkoren för rätt till handel med vin och maltdrycker å landsbygden.

Hvarje landtrepresentant inom denna kammare vet, att å många orter på landsbygden är handelsbodarnes antal snart nog lika stort som byars och vägskäls sammanräknade. Är det den stora omsättningen af egentliga handelsvaror och den derpå grundade inkomst, som lockar dessa många, hvilka gerna undvika mödosammare arbete, att etablera handel? Ingalunda. Den lilla qvantitet sill, salt, tobak m. m., en dylik handelsbod innehåller, omsättes visserligen, men hvad handelsmannen i många fall åsyftar med erhållen handelsrättighet, är hufvudsakligen rättigheten att sälja öl och vin. Dessa krogars antal är därför på landsbygden lika stort som handelsbodarnes. Att öl och vin ej få förtäras å den lokal, der det köpes, betyder ingenting, ty huru enfaldig man än tror landtbefolkningen vara, så enfaldig är den samnerligen icke, att den står rådlös i ett dylikt fall. Huru de göra, veta vi alla.

Många och stora äro de olägenheter, dessa öl- och vinkrogar tillskynda, icke blott befolkningen å landsbygden. Jag tillåter mig påpeka följande. Dragare och folk skickas för att vid närmaste jernvägsstation antingen aflemna eller afhemta husbonden tillhörigt gods. Synnerligen lång behöfver icke vägen vara för att körsvennen måste passera två eller tre handelsbodas, hvilka, i synnerhet då väderleken är mindre gynsam, med sitt vin och öl locka dem att icke försumma tillfället. Under det de en efter annan bjuda laget rundt, förglömmas att dragarne måste stå orörliga, kanske utsatta för snöstorm och köld. Tiden hastar undan för körsvennerna, under det ovädret och kölden gör tiden lång för de arma djuren. Ändtligen äro de drickande färdiga, upphettade både till kropp och sinne af det inmundigade ölet eller vinet eller bådadera.

Skälfde de stackars dragarne nyss af köld, så måste de nu skälfva under pådrifvande piskrapp, emedan det gäller för dem att genom ansträngning af alla krafter springa in den tid, körsvennerna försutto vid pokalen.

Jag förbigår de råa och obarmhertiga seder, sådant alstrar hos befolkningen. Icke heller vill jag inlåta mig på det faktum, att öldrickandet, sådant det nu bedrifves, mångenstädes grundlägger dryckenskapsbegäret hos vår ungdom, hvilket alla måste djupt beklaga. Likaledes vill jag undvika att tala om de oordningar, som genom ölruset uppkomma vid bevaringsmönstringar, auktioner och andra tillfällen, der allmogen samlas, emedan dessa drycker allestädes tillhandahållas.

Huru å landsbygden råda bot mot detta onda? Emedan kommunerna icke kunna hindra, att handelsbodas uppväxa såsom svampar ur jorden, så synes blott en enda utväg möjlig, nemligen att å landsbygden rätten att försälja vin och maldrycker *helt och hållet* skiljes från all annan handel, samt att rätt till försäljning af vin och maldrycker må förvärfvas i samma ordning och på samma sätt som rätt till utskänkning af dessa drycker nu erhålles, hvarigenom de kommuner, som så önska, i någon mån erhålla rätt att skydda sig mot enskildes vinstbegär.

På grund af hvad jag sålunda haft äran anföra tager jag mig friheten föreslå,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om sådan ändring i nu gällande lag, att handel med vin och maldrycker å landsbygden helt och hållet skiljes från all annan handel samt att rätt till handel med vin och maldrycker må å landsbygden förvärfvas i samma ordning och på samma sätt, som rätt till utskänkning af dessa drycker nu erhålles.

Stockholm den 22 januari 1891.

L. F. Odell,

riksdagsman för Edsbergs, Grimstens
och Hardemo härad.
